

Postering paa Finantsloven! Lad os ikke her komme ind paa det Spørgsmaal, hvad Staten eier, og maastee sætte nogle faa geistlige Herre til at nyde store Indtægter, medens Menighederne alligevel maae kjøbe sig den aandelige Hjælp, de behøve. Lad os oppebie den Tid, da Spørgsmaalet bliver bragt frem; thi det er ikke Ret ved smaa Midler at tilvende sig en faa stor Gave.

Seg skal gaae lidt ind paa de Bemærkninger, der bleve fremsatte af et æret Medlem (H. Hage) og ved hvilke han førte os tilbage til Grundlovsbehandlings Tid. Det ærede Medlem sagde, at da man dengang gjorde Forslag om i Grundloven at fastsætte, at Kirkens Guds skulde være Kirkens Eiendom, saa blev det vel forkastet, men han meente, at der deri, at det Modsatte ikke blev vedtaget, skulde ligge Beviis for, at Kirkens Guds hørte Kirken til. (H. Hage: Det blev ikke afgjort). Det er dog beshynderligt, at naar et Forslag bliver forkastet, det da ikke skal kunne siges, at der er skeet en Afgjørelse. (H. Hage: Der skete ingen Grundlovsafgjørelse.) Men hvorfor blev det ikke afgjort? Det var, fordi det Modsatte stod i § 3, at man forsøgte at bringe en Modvægt tilstede; dette blev forkastet og altsaa blev det, der stod, hævdet. Det ærede Medlem siger fremdeles, at Tienden ikke blev bragt ind under de Udgifter, hvorefter Valgbarheden til Landstthinget udregnes; men kjender han ikke Grunden dertil? Hvorfor udregne man Valgbarheden efter Skatterne? Fordi man som valgbar kun vilde have et indskrænket Antal af, hvad man kaldte de høiere stillede Mænd i Landet, og man havde regnet ud, at dersom Tienden, som Bonden og ikke Herremanden betaler, blev taget med, saa vilde en stor Deel af Bønderne blive valgbar, fordi de, Tienden iberegnet, kom til at betale 200 Rd. i Skat; derfor satte man Tienden paa Døren. Jeg siger hverken, at man gjorde det med Ret, eller ikke, men det er Kjendsgjerningen. Det ærede Medlem (Hammerich), som meente, at det var en Slags communal Stilling, Præsten havde, vil dog vist erkjende, at Tienden var en communal Afgift, og de kommunale Afgifter regnes jo dog med til Valgbarhed. Jeg tør næsten sige, at

det andet ærede Medlem (H. Hage) veed lige saagodt som jeg, at Grunden til ikke at regne Tienden med var den, at man ikke vilde have et saa stort Antal Valgbare til Landstthinget af den menige Befolkning, for at kunne sikke sig en Repræsentation af de saakaldte høiere stillede Stænder. Naar det ærede Medlem siger, at Tienden ikke var kommen ind i Finantsloven og at den ikke kommer derind efter Grundloven, saa forstaaer jeg ikke, hvilkelfomhelst Bestemmelser i Grundloven der skulde forhindre det. Man kunde snarere sige — og det har jeg sagt tidligere og vil sige det igjen — at det var en Feil, at Tienden ikke er kommen ind i Finantsloven; det er min fulde Overthyding, at enhver Mand med Føie vilde kunne nægte at betale Tiende, indtil der udkommer en Skattelov, som sagde: „for iaar skal Tienden opkræves“. Det ærede Medlem maa lægge Mærke til, at ganske tilsvarende Indtægter have været paa Finantsloven og ere bragte derind fra selve Regjeringen. Saaledes fattes Sportellønningerne ind paa Finantsloven i 1850 eller 1851, idet der kom til at staae: juridiske Embedsmænd lønne paa denne Maade og desuden ved Sportler. Det ærede Medlem siger fremdeles, at Tienden ikke kan komme paa Finantsloven, fordi det er en Versursum; men hvor i al Verden er der Noget, der forhindrer Versursummer fra at komme ind paa Finantsloven? Et æret Medlem bagved mig (S. A. Hansen) nævner som Exempel de 15,000 Rd. fra forrige Aar. Ja, jeg skulde kunne gaae Finantsloven igjennem og vise mange saadanne Exempler. Det ærede Medlem (H. Hage) siger dernæst, at den her foreslaaede Postering er et Compromis, og det er ganske rigtigt; men det er ikke det, Spørgsmaalet er om. Spørgsmaalet er om, hvorvidt det er en fordeelagtig eller nødvendig Overeenskomst, og hertil siger jeg Nei. Det vilde være en fuldkommen unyttig Overeenskomst, der vilde slet ikke være nogen Anledning dertil; thi den samme Postering, der er fulgt her, kan ogsaa følges ved at stille Udgifterne umiddelbart under Cultusministeriet. Hvorfor er det her opstillet som et særligt Fond? Siger man, at Grunden er den, at man vil have samlet paa eet Sted alle Udgifter og Indtægter angaaende Geiffligheden, saa